

PROCEDURA BEZPIECZEŃSTWA SZKOŁY

w przypadku wtargnięcia osoby nieuprawnionej, aktywnego napastnika, ataku terrorystycznego lub innego bezpośredniego zagrożenia życia

Nazwa szkoły	I Loceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w SKarżysku – Kamiennej
Adres	ul. 1 Maja 82, 26-110 Skarżysko – Kamienna
Obowiązuje od	
Zatwierdził	Dyrektor szkoły:
Wersja dokumentu	1.0

1. Cel i zakres procedury

Celem procedury jest zapewnienie jednolitego sposobu postępowania w przypadku pojawienia się na terenie szkoły osoby nieuprawnionej, osoby agresywnej lub uzbrojonej, aktywnego napastnika, podejrzenia ataku terrorystycznego albo innego zdarzenia stwarzającego bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia uczniów, pracowników i innych osób.

Procedura określa zasady alarmowania, podział zadań oraz podstawowe działania dyrektora, nauczycieli, uczniów i pracowników niepedagogicznych. Ma zastosowanie z uwzględnieniem aktualnych poleceń Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Państwowego Ratownictwa Medycznego i innych właściwych służb.

2. Podstawowe zasady

- Priorytetem jest ochrona życia i zdrowia oraz ograniczenie narażenia osób na bezpośrednie niebezpieczeństwo.
- Nie podejmuje się działań wymagających narażenia życia lub zdrowia w celu uruchomienia alarmu, sprawdzenia sytuacji lub kontaktu z napastnikiem.
- W przypadku aktywnego napastnika stosuje się zasadę: UCIEKAJ – UKRYJ SIĘ – POWIADOM, odpowiednio do sytuacji i możliwości.
- Alarm dotyczący napastnika musi być jednoznacznie odróżnialny od alarmu pożarowego.
- Alarmowanie nie zastępuje zgłoszenia na numer 112.
- Po przybyciu służb należy wykonywać ich polecenia. Personel szkoły nie utrudnia działań Policji, PSP, ZRM ani innych służb.
- Nie należy przekazywać osobom postronnym ani publikować w mediach społecznościowych informacji mogących zwiększać zagrożenie, w szczególności dotyczących rozmieszczenia osób ukrywających się.

3. Kryteria uruchomienia procedury

- potwierdzone lub wiarygodne informacje o obecności osoby uzbrojonej albo aktywnego napastnika;
- odgłosy strzałów, wybuchów lub inne jednoznaczne sygnały bezpośredniego zagrożenia życia;
- informacja o ataku terrorystycznym lub innym zdarzeniu powodującym bezpośrednie zagrożenie życia;
- wtargnięcie agresywnej osoby, jeżeli jej zachowanie stwarza realne zagrożenie dla uczniów lub pracowników;

- otrzymanie wiarygodnej informacji o zagrożeniu znajdującym się na terenie szkoły.

W razie niepewności nie należy podejmować działań, które mogą zwiększyć ryzyko. Informację należy przekazać dyrektorowi lub innej osobie odpowiedzialnej za bezpieczeństwo oraz – w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia – Policji pod numerem 112.

4. System alarmowania i ostrzegania

4.1. Rodzaje sygnałów

Rodzaj sygnału	Znaczenie	Podstawowa reakcja
ALARM POŻAROWY	Pożar, zadymienie lub inne zagrożenie wymagające ewakuacji.	Ewakuacja zgodnie z procedurą pożarową.
ALARM „NAPASTNIK”	Wtargnięcie uzbrojonej osoby / aktywny napastnik lub inne bezpośrednie zagrożenie życia.	UCIEKAJ – jeśli droga jest bezpieczna; w przeciwnym razie UKRYJ SIĘ – następnie POWIADOM.
KOMUNIKAT GŁOSOWY / POLECENIE	Uzupełnienie alarmu lub przekazanie szczegółowych instrukcji.	Wykonać przekazane polecenia; nie podejmować samodzielnych działań zwiększających ryzyko.

4.2. Uruchomienie alarmu „NAPASTNIK”

- Alarm może uruchomić pracownik, który zauważył zagrożenie lub otrzymał wiarygodną informację o bezpośrednim zagrożeniu, jeżeli może to zrobić bez narażania siebie i innych.
- Nie wymaga się od osoby znajdującej się w bezpośrednim zagrożeniu przemieszczania się do centrali lub przycisku alarmowego.
- W przypadku braku możliwości użycia systemu technicznego dopuszcza się przekazanie ostrzeżenia głosem, telefonicznie lub za pomocą ustalonego awaryjnego sposobu alarmowania.
- Sygnał alarmowy powinien być identycznie rozumiany przez wszystkich pracowników i uczniów oraz okresowo ćwiczony.
- Wszystkie sposoby alarmowania powinny być opisane w instrukcji wewnętrznej szkoły, z uwzględnieniem faktycznie posiadanego systemu nagłośnienia i urządzeń alarmowych.

5. Zadania dyrektora szkoły

- Niezwłocznie uzyskać możliwie wiarygodne informacje o zdarzeniu, bez narażania siebie.
- Uruchomić lub potwierdzić uruchomienie właściwego alarmu oraz przekazać krótkie i jednoznaczne polecenia.
- Zapewnić niezwłoczne powiadomienie Policji pod numerem 112, jeżeli nie zostało ono już dokonane.
- W zależności od sytuacji zarządzić ewakuację, pozostanie w bezpiecznych pomieszczeniach albo inne działania ochronne.
- Wyznaczyć lub potwierdzić osoby odpowiedzialne za kontakt ze służbami, zbieranie informacji o stanie uczniów i pracowników oraz obsługę rodziców.
- Zapewnić szczególne uwzględnienie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uczniów z ograniczeniami mobilności i innych osób wymagających pomocy.
- Po przybyciu służb przekazać im informacje o sytuacji, liczbie osób, możliwych poszkodowanych oraz – w zakresie bezpiecznym i uzasadnionym – miejscach, których dotyczą informacje o zagrożeniu.
- Po zakończeniu zagrożenia potwierdzić odwołanie procedury wyłącznie na podstawie wiarygodnej informacji, w szczególności od właściwych służb.
- Zapewnić dokumentację zdarzenia, analizę przebiegu działań oraz – w razie potrzeby – wsparcie psychologiczne.

6. Zadania nauczyciela

- Natychmiast przerwać zajęcia i przekazać uczniom krótkie, spokojne polecenia.
- Ocenąć możliwość bezpiecznego opuszczenia miejsca; jeżeli droga jest bezpieczna – opuścić zagrożoną strefę zgodnie z poleceniami.
- Jeżeli ucieczka jest niemożliwa lub niebezpieczna – pozostać z uczniami w możliwie bezpiecznym miejscu, zamknąć i zabezpieczyć drzwi, wyłączyć światło, zachować ciszę i wyciszyć urządzenia.
- Nie otwierać drzwi na wezwania osób, których tożsamości nie można bezpiecznie potwierdzić, chyba że służby wydadzą inne polecenie.
- Nie prowadzić uczniów w kierunku zagrożenia i nie wracać po pozostawione przedmioty.
- Po uzyskaniu możliwości bezpiecznego kontaktu przekazać dyrektorowi lub służbom informację o liczbie uczniów, brakujących osobach, rannych i innych istotnych okolicznościach.
- Zapewnić szczególną pomoc uczniom ze SPE, uczniom z ograniczeniami mobilności, trudnościami komunikacyjnymi lub innymi potrzebami.

7. Zadania ucznia

- Zachować spokój i bezwzględnie wykonywać polecenia nauczyciela oraz służb.
- W przypadku alarmu „NAPASTNIK”: bezpiecznie opuścić zagrożoną strefę, jeżeli jest to możliwe; w przeciwnym razie ukryć się i zachować ciszę.
- Nie wracać po plecak, telefon, odzież ani inne przedmioty.
- Nie nagrywać zdarzenia i nie publikować informacji o miejscu pobytu osób ukrywających się.
- Nie otwierać drzwi osobom nieuprawnionym i nie opuszczać bezpiecznego miejsca bez wyraźnego polecenia.
- Jeżeli jest to bezpieczne, powiadomić nauczyciela lub służby o osobie potrzebującej pomocy.

8. Zadania woźnego, konserwatora i innych pracowników niepedagogicznych

- Po uzyskaniu informacji o zagrożeniu niezwłocznie przerwać czynności, które mogą narażać na niebezpieczeństwo.
- Jeżeli jest to bezpieczne, uruchomić ustalony alarm lub przekazać informację dyrektorowi.
- Nie podejmować samodzielnego kontaktu z napastnikiem ani prób jego zatrzymania, chyba że sytuacja wymaga podjęcia działań ochronnych w celu ratowania życia i są one możliwe bez nieakceptowalnego ryzyka.
- Pomóc w wykonaniu poleceń dyrektora, w szczególności w zakresie zamknięcia dostępnych stref, przekazania informacji służbom i pomocy osobom wymagającym wsparcia.
- Nie przemieszczać się przez strefę zagrożenia w celu sprawdzania pomieszczeń.
- Po przybyciu służb przekazać im znane informacje techniczne dotyczące budynku tylko w zakresie bezpiecznym i potrzebnym do prowadzenia działań.

9. Zasady „UCIEKAJ – UKRYJ SIĘ – POWIADOM”

UCIEKAJ – jeżeli istnieje bezpieczna droga oddalenia się od zagrożenia. Należy:

- oddalić się od miejsca zagrożenia;
- nie kierować się w stronę źródła zagrożenia;
- pomóc osobom, którym można pomóc bez narażania siebie;
- po znalezieniu się w bezpiecznym miejscu powiadomić 112.

UKRYJ SIĘ – jeżeli bezpieczne opuszczenie miejsca nie jest możliwe. Należy:

- pozostać poza bezpośrednim zasięgiem zagrożenia;
- zamknąć i – jeśli jest to możliwe bezpiecznie – dodatkowo zabezpieczyć drzwi;
- wyłączyć światło i wyciszyć urządzenia;
- zachować ciszę i nie ujawniać miejsca pobytu;
- pozostać na miejscu do czasu uzyskania wiarygodnego polecenia służb lub dyrektora.

POWIADOM – gdy jest to bezpieczne:

- zadzwoń pod 112;
- przekaż miejsce zdarzenia, rodzaj zagrożenia i znane informacje o poszkodowanych;
- nie przedłużaj rozmowy i stosuj się do poleceń operatora.

10. Osoby ze specjalnymi potrzebami

Planowanie i ćwiczenie procedury musi uwzględniać indywidualne potrzeby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności osób z ograniczoną mobilnością, trudnościami komunikacyjnymi, sensorycznymi, poznawczymi lub wymagających stałej pomocy. Dla uczniów wymagających wsparcia należy wcześniej określić osoby pomagające oraz bezpieczne sposoby przemieszczania się lub pozostania w bezpiecznym miejscu.

11. Podejrzany przedmiot lub informacja o bombie

- Nie dotykać, nie przenosić i nie manipulować przy podejrzanym przedmiocie.
- Oddalić osoby z bezpośredniego sąsiedztwa, o ile można to zrobić bezpiecznie.
- Powiadomić dyrektora i Policję pod numerem 112.
- Nie używać urządzeń lub działań, które mogłyby zwiększać ryzyko w bezpośrednim sąsiedztwie podejrzanego przedmiotu.
- Wykonywać polecenia służb dotyczące ewakuacji lub pozostania w budynku.

12. Przybycie Policji i innych służb

- Wszyscy wykonują polecenia funkcjonariuszy i ratowników.
- Nie utrudniać wejścia służb do budynku.
- Nie podchodzić do funkcjonariuszy z przedmiotami w rękach ani nie wykonywać gwałtownych ruchów.
- Nie zakładać, że osoba opuszczająca pomieszczenie jest bezpieczna tylko na podstawie wyglądu – stosować się do poleceń służb.
- Dyrektor lub wyznaczony pracownik przekazuje służbom informacje organizacyjne i dane potrzebne do działań ratowniczych.

13. Uczniowie poszkodowani i udzielanie pomocy

Pomoc poszkodowanym udzielana jest w zakresie bezpiecznym dla osoby udzielającej pomocy i zgodnie z zasadami pierwszej pomocy. W pierwszej kolejności należy powiadomić 112 i wskazać miejsce osoby potrzebującej pomocy. Nie należy wchodzić do strefy zagrożenia wyłącznie w celu udzielenia pomocy, jeżeli zagrożenie nadal występuje.

14. Liczenie uczniów i przekazywanie informacji

- Po osiągnięciu bezpiecznego miejsca nauczyciel sprawdza stan liczbowy klasy/grupy, o ile można to zrobić bezpiecznie.
- Informację o brakujących, rannych lub wymagających pomocy osobach przekazuje się dyrektorowi albo bezpośrednio służbom, zależnie od sytuacji.
- Nie należy wracać do budynku w celu poszukiwania brakującej osoby.
- Dane o uczniach i ich miejscu pobytu przekazuje się wyłącznie osobom uprawnionym.

15. Informowanie rodziców i opiekunów

- Informację do rodziców/opiekunów przekazuje dyrektor lub osoba przez niego upoważniona.
- Treść komunikatu powinna być krótka, rzeczowa i oparta na potwierdzonych informacjach.
- Rodzice nie powinni samodzielnie przyjeżdżać do szkoły ani podejmować prób wejścia do budynku w czasie działań służb, jeżeli szkoła lub służby zalecają inne postępowanie.
- Szczegółowe informacje dotyczące odbioru uczniów przekazuje się dopiero po ustaleniu bezpiecznej organizacji przez dyrektora i służby.

16. Odwołanie procedury i powrót do normalnego funkcjonowania

- Procedurę uznaje się za zakończoną po uzyskaniu wiarygodnej informacji o ustaniu zagrożenia.
- Powrót do budynku odbywa się wyłącznie na polecenie dyrektora lub właściwych służb.
- Dyrektor ustala dalszy sposób prowadzenia zajęć, kontakt z rodzicami i ewentualne czasowe wyłączenie części budynku.
- Nie wolno usuwać ani przemieszczać zabezpieczonych przedmiotów lub śladów zdarzenia bez zgody właściwych służb.

17. Czynności po zdarzeniu

- sporządzenie dokumentacji zdarzenia i chronologii podjętych działań;
- zabezpieczenie dostępnych informacji i dokumentacji zgodnie z poleceniami służb;
- ustalenie osób wymagających pomocy psychologicznej lub pedagogicznej;
- omówienie przebiegu działań z pracownikami, z poszanowaniem dobra uczniów i pracowników;
- analiza skuteczności systemu alarmowania i procedury oraz wprowadzenie niezbędnych zmian.

18. Szkolenia i ćwiczenia

Pracownicy powinni być zapoznani z procedurą, sposobem uruchamiania alarmów i zasadami reagowania. Ćwiczenia należy prowadzić w sposób bezpieczny, z wyraźnym oznaczeniem ćwiczenia, bez wywoływania rzeczywistego alarmu służb i bez tworzenia sytuacji mogących wywołać panikę. Zakres ćwiczeń należy dostosować do wieku uczniów, specyfiki budynku oraz potrzeb osób ze SPE.

19. Dokumenty powiązane

- Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego i procedury ewakuacji szkoły.
- Plan ewakuacji / instrukcja postępowania na wypadek zagrożeń.
- Wykaz telefonów alarmowych i osób funkcyjnych.
- Plan sytuacyjny szkoły z oznaczeniem dróg ewakuacji, wyjść, miejsc zbiórki i punktów alarmowych.

- Indywidualne ustalenia dotyczące pomocy uczniom wymagającym wsparcia.
- Załącznik nr 1 – Matryca alarmowania i reagowania na zagrożenia.

20. Skrócona checklista

Rola	Najważniejsze działanie 1	Najważniejsze działanie 2	Najważniejsze działanie 3
Dyrektor	Uruchamia/koordynuje alarmowanie	Powiadamia 112 / współpracuje ze służbami	Koordynuje dalsze działania i dokumentację
Nauczyciel	Chroni uczniów	Ucieka lub ukrywa grupę zależnie od sytuacji	Przekazuje informację o stanie klasy
Uczeń	Wykonuje polecenia	Ucieka lub ukrywa się	Nie wraca i nie ujawnia miejsca pobytu
Woźny/konserwator	Alarmuje, jeśli jest bezpiecznie	Wykonuje polecenia dyrektora	Przekazuje służbom znane informacje

Uwaga: Niniejsza procedura jest dokumentem organizacyjnym szkoły. Szczegółowe rozwiązania techniczne, w szczególności rodzaj i brzmienie sygnału alarmowego, należy dostosować do rzeczywiście funkcjonującego w szkole systemu alarmowania oraz obowiązujących procedur przeciwpożarowych i zaleceń właściwych służb.